

МУЗЕЇ КРИМІНАЛІСТИКИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ

Музей – це унікальне освітнє середовище насичене високою силою інформаційної та емоційної взаємодії. Сучасні дослідження вітчизняних (Т. Белофастова, Л. Данилова, І. Калиниченко) та зарубіжних (К. Патцвал (K. Patzwall), К. Шрайнер (K. Schreiner)) науковців свідчать про те, що музеї позитивно впливають на якість освіти й професійної підготовки фахівців. Процес вивчення спеціальних правових дисциплін, зокрема криміналістики, неможливий без візуалізації навчального процесу й цьому сприяють спеціальні відомчі музеї – музеї криміналістики.

У серпні 1912 р. в Олександрівській військово-юридичній академії вперше в Російській імперії було відкрито криміналістичну лабораторію («кабінет науково-судової експертизи»). Перший Кримінальний музей було створено при Кабінеті науково-судової експертизи в Санкт-Петербурзі. Зокрема передбачалося, що після набрання вироком законної сили речові докази, які не підлягали поверненню й представляли науковий інтерес, повинні були направлятися для зберігання в Кримінальному музеї. Пізніше аналогічні музеї науково-судової експертизи було створено в інших містах України – Києві, Одесі та Харкові. У 1918 р. створюється центральний навчально-показовий музей криміналістики. У 1923 рр. експозиція музею перебудовується, й відповідно до циркуляру НКВС РРФСР № 432 від 7 грудня 1923 р. місцеві установи карного розшуку зобов'язувалися направляти до цього музею найбільш важливі предмети або їх фотокопії й організувати криміналістичні музеї при губернських та обласних управліннях карного розшуку. З 1947 р. було організовано криміналістичні музеї при всіх управліннях міліції республік, країв та областей. Експонатами музеїв були предмети, що вилучались із кримінальних справ. Фонди музеїв постійно поповнювались завдяки допомозі студентів, випускників і керівників слідчих і правоохоронних органів (1).

Експозиція Музею криміналістики Національної Академії внутрішніх справ України сьогодні є своєрідною ілюстрацією до підручників й насичена унікальними експонатами. Так, зокрема, відомо, що в 1911 р. у Київському оперному театрі застрелили прем'єр-міністра Російської імперії, міністра внутрішніх справ Петра Столипіна. Але мало кому відомо, що крісло № 17, в якому сидів Столипін (на м'якій оббивці видно плями крові політичного діяча) було вилучено з театру співробітниками царської «охранки». Тривалий час воно припадало пилом на складі, згодом стало одним із експонатів Музею криміналістики. Ще одним старовинним експонатом музею є виготовлена київськими майстрами в кінці XIX ст. палиця, що стріляє. Якщо придивитись, можна побачити на її набалдашнику справжнісінький курок. Кажуть, що ця тростина коштувала дорожче фірмової німецької й американської зброї. Вершиною мистецтва підпільних зброярів столиці вважались ручки що

стріляють. На перший погляд, вони нічим не відрізнялися від звичайної авторучки. Але варто натиснути на маленьку кнопчку, і з корпусу висувався готовий до стрільби міні-стовбур. Заряджали цю зброю спеціальними кулями. Загалом, у музеї зберігається понад 90 примірників гвинтівок, карабінів, револьверів, пістолетів, автоматів, обрізів й навіть міні-гармата, довжиною не більше 50 сантиметрів та багато інших цікавих експонатів (2).

Отже, музеї криміналістики мають цікаві й різнопланові фонди, організовують різноманітні заходи – екскурсії для працівників міліції, студентів при вивченні певного розділу криміналістики, а також бесіди, семінари, консультації з криміналістики, що сприяє поглибленню професійної підготовки фахівців.

Список бібліографічних посилань:

1. Електронний ресурс. https://leksika.com.ua/18601127/legal/muzu_kriminalistiki_kiev.onua.edu.ua/news/nashi_studentsi_u_muzeji_kriminalistiki_mvs_ukrajini

УДК 159. 9.: 343. 985. (075. 8)

Дар'я Миколаївна СУПРУН,

професор кафедри спеціальної психології та медицини Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4725-094X>

НОВІТНЯ ПАРАДИГМА ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІВ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

Упродовж останніх років процес отримання вищої освіти трансформувався у процес набуття важливих професійних і життєвих компетенцій та у засіб особистісної самореалізації майбутнього фахівця. Визначивши європейський напрямок розвитку освіти як основний і принциповий, наша країна модернізує національну систему освіти з метою гуманізації, доступності, якості та конкурентоспроможності на основі найкращих європейських і світових здобутків у сфері педагогічно-виховних методів та технологій. Тенденції розвитку світового суспільства зумовлюють істотне посилення уваги до проблеми інноваційного (перетворювального) потенціалу особистості. Все більшого значення для людини, яка ставить нові життєві цілі, орієнтири та здатна їх домагатися, усвідомлювати та відстоювати свою індивідуальність, набуває проблема самовиховання, самореалізації, самоуправління та самоздійснення. Такий суспільний запит висунув перед освітньою системою питання про стимулювання саморозвитку особистості, що знайшло відображення в Державній національній програмі «Освіта» («Україна ХХІ століття»).

Значущість професійної підготовки психологів в правоохоронній системі на теренах України постійно зростає. Це пов'язано з соціально-економічним, культурним, технологічним прогресом. Проте, готовність суспільства до глобальних перетворень значною мірою визначається ступенем розробленості досліджуваної системи освіти, її орієнтацією на розвиток особистості, її